

Az uniós joggal ellentétes, hogy valamely szakmai kamara olyan kötelező továbbképzési rendszert írjon elő tagjai számára, amely részben megszünteti a versenyt, és hátrányosan megkülönböztető feltételeket kényszerít versenytársaira

Az a tény, hogy valamely szakmai kamara jogszabályi követelmény értelmében köteles a tagjai számára szóló kötelező továbbképzési rendszer létrehozására, az e kamara által megállapított szabályokat nem vonja ki az uniós jog hatálya alól

Az Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (okleveles könyvvizsgálók kamarája OTOC) egy portugál egyesületi jellegű szakmai kamara, amelyben az okleveles könyvvizsgálóknak tagságot kell szerezniük. Az OTOC feladata szakmai érdekeik képviselése és a hivatás gyakorlásához kapcsolódó valamennyi terület felügyelete.

Portugáliában az OTOC által elfogadott rendelet értelmében az okleveles könyvvizsgálóknak az utolsó két évben átlagban évi 35, az OTOC által nyújtott vagy általa egyenértékűvé minősített képzési kreditet kell szerezniük. Az ugyancsak az OTOC által elfogadott, a képzési kreditek szerzéséről szóló rendelet e célból kétfajta továbbképzési formáról rendelkezik. Az egyik képzési forma a (legfeljebb tizenhat óra időtartamú) intézményi továbbképzés, amelynek célja az okleveles könyvvizsgálók figyelmének nem csak az etikai és deontológiai kérdésekre, hanem az egyes kezdeményezésekre és jogszabályi módosításokra való felhívása. Ezt a továbbképzési formát kizárólag az OTOC nyújthatja. Minden okleveles könyvvizsgálónak évente tizenkét óra intézményi képzési kreditet kell szereznie. A másik képzési forma a szakmai továbbképzés, amely (legfeljebb tizenhat óra időtartamú) a szakmához szorosan hozzátartozó témákkal kapcsolatos tanulási és fejlesztési foglalkozásokból áll. Ezt a képzési formát nyújthatja az OTOC, vagy az OTOC nyilvántartásába felvett szervezetek egyike. A valamely képzési intézmény nyilvántartásba vételéről vagy annak elutasításáról, illetve az ezen szervezetek által kínált továbbképzési események egyenértékűvé nyilvánításáról az OTOC az ezzel kapcsolatos díj megfizetését követően határoz.

2010. május 7-i határozatában a portugál versenyhivatal megállapította, hogy a képzési kreditek szerzéséről szóló rendelet torzította a versenyt az okleveles könyvvizsgálók kötelező továbbképzésének egész országra kiterjedő piacán, és ezzel uniós jogot sértett. Ezért az OTOC-kal szemben bírságot szabott ki. E piac tehát mesterségesen felosztásra került, oly módon, hogy az OTOC a piac harmadát (a 35 kreditből 12 kredit nyújtását) magának tartotta fenn, és a piac másik részén hátrányosan megkülönböztető feltételeket kényszerített e szakmai kamara versenytársaira.

Az OTOC a portugál bíróságok előtt e határozat megsemmisítését kérte. E jogvita keretében fellebbezés tekintetében eljáró Tribunal da Relação de Lisboa (lisszaboni fellebbezési bíróság, Portugália) az uniós versenyjognak a szakmai kamarákra való alkalmazására vonatkozó kérdéssel fordul a Bírósághoz.

A mai napon hozott ítéletével a Bíróság kimondja először is, hogy az OTOC-hoz hasonló szakmai kamara által elfogadott rendeletet az uniós versenyjog értelmében vett vállalkozások társulása által

elfogadott döntésnek kell tekinteni¹. Egyébiránt az a körülmény, hogy az OTOC-hoz hasonló **szakmai kamara jogszabályi követelmény értelmében köteles a tagjai számára szóló kötelező továbbképzési rendszer létrehozására, nem elegendő ahhoz, hogy az e kamara által megállapított szabályok ne tartozzanak az európai versenyjog hatálya alá**, amennyiben e szabályok kizárólag az utóbbinak tudhatók be. Ezenfelül az a tény, hogy e szabályok közvetlenül nem befolyásolják az adott szakmai kamara tagjainak gazdasági tevékenységét, nincs hatással az uniós versenyjog alkalmazására, mivel az e szakmai kamarával szemben kifogásolt jogsértés azt a piacot érinti, amelyen ez utóbbi gazdasági tevékenységet végez.

Másodszor, a Bíróság kijelenti, hogy egy olyan **rendelet, amely okleveles könyvvizsgálók kötelező továbbképzésére vonatkozó rendszert hoz létre** az utóbbiak által nyújtott szolgáltatások minőségének biztosítása érdekében, **az uniós jog által tiltott versenykorlátozásnak minősül annyiban, amennyiben** – amely kérdést az előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia – **az érintett piac jelentős részén e szakmai kamara javára megszünteti a versenyt, és a piac másik részén hátrányosan megkülönböztető feltételeket kényszerít e szakmai kamara versenytársaira.**

Tehát a rendelet a versenyre gyakorolt hatásának vizsgálata érdekében a portugál bíróságnak először is a piac szerkezetét kell elemeznie annak eldöntéséhez, hogy a két továbbképzési fajta célja, a nyújtandó továbbképzési események időtartama, valamint a nyújtani jogosult képzési szervezetek személye tekintetében történő megkülönböztetés igazolt-e. Céljukat tekintve bizonyos elemek alkalmasak annak bizonyítására, hogy e két fajta továbbképzés – legalábbis részben – egymással helyettesíthetőnek tekinthető (például nem kizárt, hogy a releváns jogszabályi fejlődés ne csak az intézményi, hanem a szakmai továbbképzésnek is tárgya legyen). A két továbbképzési fajtát nyújtani jogosult szervezetek kapcsán a Bíróság rámutat, hogy a hivatkozott rendelet az OTOC részére tartja fenn az okleveles könyvvizsgálók kötelező továbbképzése piacának jelentős részét. E továbbképzések időtartamát tekintve a portugál bíróság feladata annak vizsgálata, hogy azok, az OTOC-tól eltérő képzési szervezetek, amelyek rövid időtartamú továbbképzési programokat kívánnak nyújtani, ebben akadályozottak-e, amely körülmény hatással lehet a kereslet és kínálat megfelelő működésére. Továbbá azt is meg kell vizsgálni, hogy az a tény, hogy az okleveles könyvvizsgálók legalább tizenkét intézményi képzési kreditet kötelesek szerezni évente – miközben a szakmai továbbképzéssel kapcsolatosan egyáltalán nincs hasonló követelmény előírva – az OTOC által nyújtott továbbképzési események tekintetében versenyelőnyt jelenthet-e.

Ezt követően a portugál bíróságnak a szóban forgó piacra való belépés OTOC-tól eltérő szervezetek részére nyitva álló feltételeit kell majd megvizsgálnia annak megállapítása érdekében, hogy a különböző gazdasági szereplők esélyegyenlősége biztosítva van-e. E tekintetben a Bíróság rámutat, hogy az OTOC által nyújtott szakmai továbbképzés a képzési szervezetekével ellentétben nem képezi egyenértékűvé minősítési eljárás tárgyát, amelyek tekintetében a teljesítendő feltételeket egyébiránt a rendelet meglehetősen pontatlanul határozza meg. Vagyis az OTOC azzal a hatáskörrel ruházta fel magát, hogy egyoldalúan határozzon a nyilvántartásba vételi vagy egyenértékűvé minősítés iránti kérelmekről, anélkül, hogy e hatáskörhöz korlátokat, kötelezettségeket vagy ellenőrzéseket társítana, ami torzíthatja a versenyt azáltal, hogy a saját maga által szervezett továbbképzési eseményeket részesíti előnyben. A Bíróság továbbá hangsúlyozza, hogy a továbbképzéseknek az OTOC által megszervezett egyenértékűvé minősítési eljárása korlátozhatja a többi képzési szervezet által nyújtott kínálatot, mivel azt írja elő, hogy minden egyes továbbképzési esemény kezdete előtt három hónappal kérelmezni kell az egyenértékűvé minősítést, ami tulajdonképpen megakadályozza, hogy e szervezetek egyből aktuális továbbképzési eseményeket nyújthassanak.

Végül a Bíróság rámutat egyrészt, hogy ezek a korlátozások túllépnek azon a mértéken, ami az okleveles könyvvizsgálók által nyújtott szolgáltatások minőségének biztosításához szükséges,

¹ Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése tilt minden olyan vállalkozások közötti megállapodást, vállalkozások társulásai által hozott döntést és összehangolt magatartást, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.

másrészt pedig e korlátozásokra nem alkalmazható a Szerződésben meghatározott mentességek egyike sem.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106